

Sygn. akt II AKa 240/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 lutego 2016 roku

Sąd Apelacyjny w Krakowie w II Wydziale Karnym w składzie:

Przewodniczący:	SSA Beata Barylak-Pietrkowska
Sędziowie:	SSA Tomasz Duski SSO Sławomir Noga (del.spr.)
Protokolant:	st.sekr.sądowy Iwona Goślińska

przy udziale Prokuratora Prokuratury Apelacyjnej Barbary Jasińskiej

po rozpoznaniu w dniu 25 lutego 2016 roku w sprawie

P. M.

o odszkodowanie i zadośćuczynienie

apelacji pełnomocnika wnioskodawcy

od wyroku Sądu Okręgowego w Krakowie z dnia 3 lipca 2015 roku sygn. akt III Ko 396/14

I. utrzymuje w mocy zaskarżony wyrok,

II. wydatkami za postępowanie odwoławcze obciąża Skarb Państwa.

SSA Tomasz Duski SSA Beata Barylak-Pietrkowska SSO Sławomir Noga

Sygn. akt II AKa 240/15

UZASADNIENIE

Wnioskiem z dnia 20 stycznia 2013 roku P. M. domagał się zasądzenia od Skarbu Państwa na jego rzecz kwoty 640.690 zł tytułem odszkodowania oraz 210.000 zł tytułem zadośćuczynienia za niesłuszne tymczasowe aresztowanie orzeczone przez Sąd Okręgowy w Krakowie, Wydział III Karny w sprawie o sygn. III K 81/11.

Sąd Okręgowy w Krakowie wyrokiem z dnia 3 lipca 2015 roku, sygn. akt III Ko 396/14 orzekł w tym przedmiocie następująco:

I. oddala żądanie wnioskodawcy,

II. kosztami postępowania obciąża Skarb Państwa.

Wyrok ten w drodze apelacji zaskarżył w całości pełnomocnik wnioskodawcy i zarzucił mu:

- 1) na podstawie art. 438 pkt 3) k.p.k. błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę zaskarżonego wyroku, mający wpływ na jego treść, przejawiający się nieuwzględnieniem, iż wnioskodawca w pierwszych dniach tymczasowego aresztowania nie otrzymywał niezbędnych leków, a tymczasowe aresztowanie spowodowało u niego pogorszenie stanu zdrowia, w sytuacji gdy jest to sprzeczne z zasadami doświadczenia życiowego, a ponadto wynikało wprost z zeznań świadków oraz zeznań wnioskodawcy;
- 2) na podstawie art. 438 pkt 3) k.p.k. błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę zaskarżonego wyroku, mający wpływ na jego treść, przejawiający się w nieuwzględnieniu, iż tymczasowe aresztowanie przyniosło wnioskodawcy utratę zaufania i dobrego imienia, w sytuacji gdy wynika to ze zgromadzonego materiału dowodowego, w szczególności z zeznań świadka F. Z., co niewątpliwie wpłynęło na deprecjonowanie pozycji społecznej wnioskodawcy w miejscu zamieszkania;
- 3) na podstawie art. 438 pkt 2) k.p.k. obrazę przepisów postępowania, mających wpływ na treść orzeczenia, tj. art. 7 k.p.k., poprzez naruszenie zasady swobodnej oceny dowodów i ustalenie, iż transakcje na rynku forex mogły być wykonywane także przez inne osoby upoważnione oraz, że generowały w większości straty i nie przyniosłyby wnioskodawcy zysku w obliczu, gdy wyłącznie wnioskodawca posiadał niezbędne umiejętności i doświadczenie w prowadzeniu operacji na w/w rynku i uprzednio osiągał zyski z ich prowadzenia;
- 4) na podstawie art. 438 pkt 2) k.p.k. obrazę przepisów postępowania, mających wpływ na treść orzeczenia, tj. naruszenie art. 558 k.p.k. w zw. z art. 322 k.p.c., poprzez nie zasądzenie przez Sąd Okręgowy w Krakowie z własnej inicjatywy stosownej sumy tytułem odszkodowania i zadośćuczynienia, w obliczu gdy zostały spełnione ustawowe przesłanki do ich zasądzenia, a ściśle udowodnienie wysokości żądania było w niniejszej sprawie niemożliwe;
- 5) na podstawie art. 438 pkt 2) k.p.k. obrazę przepisów postępowania, mających wpływ na treść orzeczenia, tj. naruszenie art. 170 k.p.k., poprzez oddalenie wniosku dowodowego wnioskodawcy na okoliczność pogorszenia się Jego stanu zdrowia w związku z pobytem w areszcie, gdy wniosek ten był istotny dla rozstrzygnięcia niniejszego postępowania, a wnioskodawca powołał go w wymaganym terminie, zaś Sąd Okręgowy nie wskazał na jakiej przesłance ustawowej oparte zostało jego oddalenie;
- 6) na podstawie art. 438 pkt 1) k.p.k. obrazę przepisów prawa materialnego tj. art. 552 § 4 k.p.k., poprzez oddalenie wniosku o odszkodowanie i zadośćuczynienie, w sytuacji gdy Sąd ustalił, iż tymczasowe aresztowanie było niewątpliwie niesłuszne, a nadto wnioskodawca wykazał, iż na skutek zastosowania środka zapobiegawczego doznał dolegliwości w postaci pogorszenia stanu zdrowia, utraty szacunku i czci w miejscu zamieszkania oraz stracił możliwość kontaktu z dziećmi, a brak możliwości prowadzenia operacji finansowych na rynku forex przyczynił się powstania po jego stronie niepowetowanych strat finansowych;
- 7) na podstawie art. 438 pkt 1) k.p.k. obrazę przepisów prawa materialnego tj. art. 552 § 4 k.p.k. w zw. z art. 63 k.k., poprzez błędne przyjęcie, iż zaliczenie okresu niesłusznego tymczasowego aresztowania na poczet wymierzonej wnioskodawcy kary stanowiło odpowiednią rekompensatę tytułem zadośćuczynienia i odszkodowania, w sytuacji gdy według orzecznictwa zaliczenie okresu tymczasowego aresztowania na poczet kary nie zamyka drogi do dochodzenia odszkodowania i zadośćuczynienia oraz nie stanowi ono rekompensaty tytułem doznanych szkód i poniesionych krzywd;
- 8) na podstawie art. 438 pkt 1) k.p.k. obrazę przepisów prawa materialnego tj. art. 293 k.s.h., przejawiającą się przyjęciem, iż wnioskodawca nie ponosi odpowiedzialności za straty poniesione przez spółki, w sytuacji gdy wnioskodawca ponosi odpowiedzialność, jako członek zarządu w/w spółek na zasadzie art. 293 k.s.h., a także na podstawie ugody uznającej roszczenia spółek;
- 9) na podstawie art. 438 pkt 1) k.p.k. obrazę przepisów prawa materialnego tj. art. 361 k.c., poprzez uznanie, iż między szkodą poniesioną przez wnioskodawcę a tymczasowym aresztowaniem nie zachodzi adekwatny związek przyczynowy, mimo tego, że właśnie to zdarzenie uniemożliwiło mu dokonywanie operacji finansowych na rynku

forex, skutkiem czego spółki, w imieniu których dokonywał inwestycji poniosły ogromne straty finansowe, co przesądziło o konieczności zawarcia stosownych ugód, w ramach których wnioskodawca uznał roszczenia tych podmiotów względem niego, w efekcie czego niewątpliwym jest, iż doszło do uszczerbienia jego majątku.

Podnosząc powyższe zarzuty skarżący wniósł o:

1. zmianę zaskarżonego wyroku i zasądzenie na rzecz wnioskodawcy kwoty 640.960,00 złotych tytułem odszkodowania oraz kwoty 210.000,00 złotych tytułem zadośćuczynienia za niesłuszne tymczasowe aresztowanie, orzeczone przez Sąd Okręgowy w Krakowie Wydział III Kamy, w sprawie o sygnaturze akt III K 81/11;
2. zasądzenie od Skarbu Państwa na rzecz wnioskodawcy kosztów postępowania za obie instancje, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych;

ewentualnie - o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Krakowie.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja pełnomocnika wnioskodawcy jest niezasadna i nie zasługuje na uwzględnienie.

Wnioskodawcy P. M. w sprawie o sygn. akt III K 81/11 Sąd Okręgowy w Krakowie cały okres tymczasowego aresztowania zaliczony został na poczet orzeczonej w tej sprawie kary grzywny i ten fakt powoduje, iż w oparciu o nowe przepisy rozdziału 58 kpk nie przysługuje mu w ogóle żadne odszkodowanie lub zadośćuczynienie za niesłuszne tymczasowe aresztowanie.

Istotną kwestią przy rozpoznawaniu przedmiotowej sprawy była zmiana stanu prawnego, która nastąpiła już w chwili orzekania w tej sprawie przez Sąd Okręgowy. Weszła bowiem w życie obszerna nowelizacja Kodeksu postępowania karnego dokonana ustawą z dnia 27 września 2013 roku o zmianie ustawy – Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2013 r., poz. 1247 z późn. zm.). Nowelizacja ta w znacznym stopniu zmieniła brzmienie przepisów rozdziału 58 kpk, na których opierają się roszczenia dochodzone przez wnioskodawcę P. M.. Należy stwierdzić, że przepisy intertemporalne ustawy nowelizującej w jej art. 27 i 29 statuują zasadę „chwytania w locie” przez nowe przepisy wszystkich spraw toczących się według przepisów kpk, oraz rozstrzygania wątpliwości interpretacyjnych na rzecz ustawy nowej. Art. 27 stanowi, że przepisy kpk w brzmieniu nadanym ustawą nowelizującą stosuje się do spraw wszczętych przed dniem jej wejścia w życie, jeżeli przepisy poniższe nie stanowią inaczej. Z kolei art. 29 stanowi, że w razie wątpliwości, czy stosować prawo dotychczasowe, czy przepisy ustawy nowelizującej, stosuje się ustawę nowelizującą. Spośród dalszych szczegółowych przepisów intertemporalnych tylko art. 40 i 41 cyt. ustawy dotyczą rozdziału 58 kpk i sprowadzają się wyłącznie do problematyki przedawnienia roszczenia (art. 40) i problematyki fałszywego zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa lub fałszywych wyjaśnień (art. 41).

Tym samym, należy jednoznacznie określić, że do spraw nie zakończonych przed dniem 1 lipca 2015 roku, do jakich zalicza się sprawa niniejsza, należy stosować w pozostałym zakresie przepisy rozdziału 58 kpk w brzmieniu zmodyfikowanym ustawą z dnia 27 września 2013 roku.

W realiach omawianej sprawy bezsporny pozostaje fakt, że okres tymczasowego aresztowania stosowany wobec wnioskodawcy od dnia 12 stycznia 2012 roku do dnia 2 lutego 2012 roku, tj. przez 22 dni, został w całości zaliczony – pkt III wyroku z dnia 22 lutego 2012 roku, sygn. akt III K 81/11 na poczet orzeczonej wobec niego tymże wyrokiem – pkt I – grzywny w wymiarze 150 stawek dziennych (jedna stawka dzienna 50 zł). Oznacza to, że cały okres tymczasowego aresztowania został zaliczony na poczet grzywny (orzeczonej w tej samej sprawie), powodując tym samym „wykonanie” 44 stawek dziennych grzywny po 50 zł każda (a więc wykonania grzywny w kwocie 2200 złotych).

Nowelizacja kpk z 27 września 2013 roku, która w odniesieniu do przepisów rozdziału 58 kodeksu weszła w życie z dniem 1 lipca 2015 roku - wprowadziła istotne zmiany odpowiedzialności odszkodowawczej Skarbu Państwa za szkody pozostające w związku z tokiem procesu karnego. Najbardziej spektakularne jest niewątpliwie

rozszerzenie zakresu tej odpowiedzialności na niesłuszne stosowanie środków przymusu okołoprocesowego innych niż zatrzymanie i tymczasowe aresztowanie. W przedmiotowej sprawie istotne są zmiany, które odnoszą się do zakresu przesłanek materialnych, dochodzenia odszkodowania za niesłuszne tymczasowe aresztowanie. Ustawodawca zrezygnował z pojęcia niewątpliwie niesłusznego tymczasowego aresztowania, którego dotychczasowe rozumienie było wytworem judykatury, posługuje się pojęciem niesłusznego stosowania środków przymusu, które odnosi się także do tymczasowego aresztowania.

Z treści art. 552a § 1 i 2 kpk jednoznacznie wynika, że jeżeli cały okres tymczasowego aresztowania zostanie zaliczony na poczet orzeczonej kary w tym samym postępowaniu to automatycznie następuje zrekompensowanie szkody wynikłej z niesłusznego tymczasowego aresztowania, a z taką sytuacją mamy do czynienia w przedmiotowej sprawie. Ustawodawca wykluczył więc możliwość żądania odszkodowania lub zadośćuczynienia jeżeli nastąpiło pełne zaliczenie okresu tymczasowego aresztowania na poczet kary. Oczywiście roszczenie takie przysługuje w części, w jakiej nie nastąpiło zaliczenie określonych okresów tymczasowego aresztowania na poczet kary orzeczonej w tej samej sprawie, ale z taką sytuacją nie mamy do czynienia w omawianej sprawie.

Tym samym – co już powyżej podniesiono – nie przysługuje wnioskodawcy roszczenie o odszkodowanie i zadośćuczynienie oparte na przepisach rozdziału 58 kpk w związku z jego tymczasowym aresztowaniem w sprawie Sądu Okręgowego w Kielcach, sygn. akt III K 81/11 i na tej konstatacji można poprzestać roztrząsanie zarzutów odwoławczych pełnomocnika wnioskodawcy.

Na marginesie wypada jednak zauważyć, że również na gruncie przepisów stosowanych przed nowelizacją rozdziału 58 kpk w przedmiotowej sprawie brak było podstaw do wystąpienia z wnioskiem o odszkodowanie i zadośćuczynienie z tytułu niewątpliwie niesłusznego tymczasowego aresztowania, co słusznie Sąd Okręgowy stwierdził.

Pogląd, iż zaliczenie okresu tymczasowego aresztowania na poczet orzeczonej w sprawie kary wyklucza późniejsze wystąpienie o odszkodowanie i zadośćuczynienie na podstawie art. 552 § 4 kpk przed nowelizacją prezentowany był jednolicie zarówno w doktrynie (m.in. P. Hofmański, Komentarz do art. 552 kpk, wyd. CH. Beck 2012 rok; T. Boratyńska, Komentarz do art. 552 kpk, wyd. CH. Beck 2013 rok; L. Paprzycki, Komentarz do art. 552 kpk, wyd. 2014 rok) jak i w orzecnictwie (m.in. postanowienie SN z dnia 20 września 2007 roku IKZP 28/07, KZS 2007, Nr 12, poz. 45; wyrok SN z dnia 13 maja 2010 roku WA 11/10 OSNK 2010 roku, nr 1, poz. 999; wyrok SA we Wrocławiu z dnia 31 stycznia 2012 roku II AKa 404/11, Legalis nr 745800; wyrok SA w Gdańsku z dnia 18 grudnia 2014 roku, II AKa 424/14, Lex nr 1734652; wyrok SA w Katowicach z dnia 7 maja 2015 roku II AKa 72/15, Lex nr 1733684).

Słusznie podkreślano, że zaaprobowanie odmiennego stanowiska doprowadzałoby w konsekwencji do niczym nie uzasadnionego uprzywilejowania skazanego, który z jednej strony otrzymałby rekompensatę za okres niesłusznego stosowania tymczasowego aresztowania, a z drugiej zwolniony by został z obowiązku zapłaty orzeczonej kary grzywny w części w jakiej zaliczono na jej poczet okres tymczasowego aresztowania.

Należy również podnieść, że Sąd Okręgowy w sposób należyty i wnikliwy badał, czy w związku z zastosowaniem wobec wnioskodawcy niewątpliwie niesłusznego tymczasowego aresztowania poniósł on szkodę o charakterze pieniężnym lub niepieniężnym i trafnie ustalił – wbrew zarzutom skarżącego – że takiej szkody nie poniósł wnioskodawca, a swoje stanowisko w sposób racjonalny, logiczny i pełny uzasadnił, stąd znajduje ono pełną akceptację Sądu Apelacyjnego.

Pamiętać trzeba, że pomiędzy niesłusznym pozbawieniem wolności, a powstałą szkodą musi zachodzić bezpośredni i adekwatny związek przyczynowy, co ma miejsce wówczas, gdy w grupie przyczyn i skutków występują tylko takie, które normalnie powodują określone skutki. Przy czym szkody majątkowe nie będące normalnym następstwem bezpośredniego pozbawienia wolności i nie będące jego bezpośrednią konsekwencją nie mogą być dochodzone na zasadach określonych w rozdziale 58 kpk.

Trafnie Sąd Okręgowy uznał, że nie jest szkodą podlegającą naprawieniu wnioskodawcy na podstawie przepisów rozdziału 58 kpk, kwota wynikająca z zawartych przez niego z przedmiotowymi spółkami uгод, a odnoszącymi się do strat tych spółek na rynku F., które to transakcje finansowe obciążone są bardzo wysokim stopniem ryzyka

gospodarczego. Przypomnieć należy – co bezpośrednio ustalił Sąd Okręgowy – że w 2012 roku około 81% aktywnych klientów korzystających z internetowych platform transakcyjnych rynku F. zanotowało stratę, zaś w przypadku około 93% wszystkich F. kont klienckich, klienci nie osiągnęli w ogóle dodatnich wyników.

Przy odszkodowaniu za niesłuszne skazanie w grę wchodzi jedynie takie następstwa tymczasowego aresztowania, które mieszczą się w granicach adekwatnego związku przyczynowego, czyli tylko normalne następstwa szkody (art. 361 § 1 i 2 kc).

Niewątpliwie zdarzenia przyszłe i niepewne nie mogą stanowić podstawy żądania odszkodowania w oparciu o przepisy rozdziału 58 kpk. (por. wyrok SN z dnia 14 lipca 2009 roku, sygn. akt WAZ 4/09, OSNwSK 2009/1, postan. SN z dnia 12 października 2011 roku, sygn. akt III KK 84/11, lex nr 1044037). Brak jest związku i to bezpośredniego między tymczasowym aresztowaniem wnioskodawcy, a podpisaniem przez niego przedmiotowych ugód. Faktycznie straty poniosły zarządzane przez wnioskodawcę spółki, lecz wnioskodawca nie udowodnił istnienia związku przyczynowego pomiędzy tymczasowym aresztowaniem, a powstałą dla spółek szkodą.

Pomiędzy niesłusznym pozbawieniem wolności, a powstałą szkodą musi zaistnieć i zachodzić bezpośredni i adekwatny związek przyczynowy, a ma to miejsce tylko wówczas, gdy w grupie wszystkich przyczyn i skutków występują tylko takie, które normalnie powodują okresowe skutki. Nie wystarczy więc stwierdzenie istnienia związku jako takiego, co niewątpliwie udowodnił wnioskodawca, ale chodzi o następstwa normalne wedle reguł ustalonych obiektywnie, a nie o następstwa obarczone ryzykiem spekulacji.

W postępowaniu o odszkodowanie za niesłuszne tymczasowe aresztowanie ciężar dowodu spoczywa na stronie wywodzącej z określonego twierdzenia określone skutki prawne. To obowiązkiem wnioskodawcy jest przedstawienie dowodów uzasadniających żądanie odszkodowania i zadośćuczynienia (por. postan. SN z dnia 6 maja 2014 roku, sygn. akt V KK 384/13, Prok. I Pr. – wkł. 2014/9/23).

Podkreślić należy, że istotą postępowania o odszkodowanie, czy też zadośćuczynienia nie jest ustalenie, czy określona przyczyna mogła (potencjalnie) wywołać określony skutek, lecz ustalenie i to w sposób pewny i jednoznaczny, że określony, zaistniały skutek i do tego dowiedziony, jest następstwem owej przyczyny.

W realiach omawianej sprawy Sąd Okręgowy – wbrew zarzutowi skarżącego – słusznie uznał, że wnioskodawca nie tylko nie wykazał, ale nawet pierwotnie nie podnosił tego, aby na skutek pobytu w areszcie i podawaniu mu innych niż na wolności leków, stan jego zdrowia pogorszył się, nie przedłożono w tym zakresie żadnych dowodów, w tym zaświadczeń lekarskich, z których by wynikało, że po opuszczeniu aresztu wnioskodawca zgłosił się z określonymi dolegliwościami zdrowotnymi do swojego lekarza, a ten odnotował i stwierdził, że choroba, na którą cierpi wnioskodawca zaostriżyła się w stosunku do stanu jaki istniał przed aresztowaniem. I tylko wówczas możliwe i celowe zarazem byłoby powołanie biegłego do ustalenia, oczywiście w oparciu o przedłożoną dokumentację lekarską stwierdzającą określone dolegliwości, czy pozostają one w związku przyczynowym z podawaniem wnioskodawcy innych niż na wolności leków. I dlatego, że wnioskodawca nie wskazał konkretnego skutku zdrowotnego, który miałby powstać u niego w związku z pobytem w areszcie, spowodowało to, iż wniosek o powołanie biegłego stał się bezprzedmiotowy.

W sprawie o odszkodowanie i zadośćuczynienie, która – choć prowadzona jest w postępowaniu karnym – dotyczy jednakże roszczeń o charakterze cywilnym, a zwłaszcza, gdy strona reprezentowana jest przez profesjonalnego pełnomocnika, aktywność sądu w zakresie gromadzenia dowodów powinna być zupełnie wyjątkowa. Nie sposób też oczekiwać od Sądu orzekającego w sprawie o odszkodowanie, że będzie weryfikował każdą, nawet hipotetyczną okoliczność, bowiem w tego rodzaju sprawach Sąd nie ma obowiązku poszukiwania dowodów, gdyż powinien jedynie dążyć do usunięcia wątpliwości, które uniemożliwiają mu ustalenie prawidłowego stanu faktycznego, co też Sąd Okręgowy w przedmiotowej sprawie uczynił należycie.

Prawidłowo również Sąd I instancji ocenił kwestię „utrąty dobrego imienia” przez wnioskodawcę związaną z przebywaniem przez niego w areszcie. Zauważyć w tym przedmiocie należy – co podkreślił również Sąd Apelacyjny w

Krakowie uchylając poprzednio wyrok – iż do czasu zastosowania wobec P. M. izolacyjnego środka zapobiegawczego, był on skazany piętnastoma wyrokami, a następnie (w okresie od 2012 do 2014 roku) kolejnymi dziewięcioma i to za przestępstwa, które godziły w obowiązki zarządzanych przez niego spółek wobec fiskusa, jak i w prawa samych pracowników.

Nadto Sąd Rejonowy w Tarnobrzegu V Wydział Gospodarczy Sekcja Upadłościowa postanowieniem z dnia 7 listopada 2013 roku, z wniosku Skarbu Państwa pozbawił P. M. prawa do prowadzenia działalności gospodarczej na własny rachunek oraz pełnienia funkcji członka Rady Nadzorczej, reprezentanta lub pełnomocnika w spółce handlowej, przedsiębiorstwie państwowym, spółdzielni, fundacji lub stowarzyszeniu na okres pięciu lat.

W związku z powyższym, zasadnie Sąd Okręgowy uznał, że P. M. nie funkcjonował w swoim środowisku jako osoba o nieposzlakowanej opinii, stąd stopnia dolegliwości w tym zakresie nie należy uznawać za wysoki. Przy czym pojęcie dobrej reputacji jest wszakże kategorią moralną i etyczną. Skazanie danej osoby prawomocnym wyrokiem, zwłaszcza za przestępstwo umyślne, w obiektywnej ocenie podważa uznanie takiego podmiotu za wzór określonych norm moralnych i etycznych.

Tymczasowe aresztowanie zastosowane wobec wnioskodawcy było niewątpliwie niesłuszne. Przebywanie w warunkach izolacji zawsze i z pewnością wiąże się z typowymi dla takiej izolacji dolegliwościami, z tym, że z zeznań samego wnioskodawcy wynika, iż w areszcie nie zdarzyło się nic nadzwyczajnego, nie miał konfliktów ze współsadzonymi, nie chorował, nie miał żadnych problemów, korzystał z widzeń.

Trafnie zatem Sąd Okręgowy ustalił na podstawie całokształtu materiału dowodowego zebranego w przedmiotowej sprawie, że cierpienia fizyczne i psychiczne, których wnioskodawca niewątpliwie doznał w związku z pobytym w areszcie, statuują się na poziomie średnim i wszystkie te dolegliwości zostały dostatecznie zrekompensowane przez zaliczenie okresu tymczasowego aresztowania na poczet orzeczonej mu w tej samej sprawie kary grzywny.

Przechodząc do aktualnie obowiązujących przepisów należy stwierdzić, że z przepisów art. 552 § 1 kpk i art. 552a § 2 kpk wyraźnie wynika, że roszczenie o odszkodowanie i zadośćuczynienie możliwe jest do podniesienia jedynie w sytuacji, w której okresu stosowania środków przymusu nie można było zaliczyć na poczet orzeczonej kary.

W konkluzji należy zatem stwierdzić, że ustawodawca uchwalając ustawę nowelizującą w 2013 roku wykluczył możliwość dochodzenia roszczeń o odszkodowanie i zadośćuczynienie w sytuacji pełnego zaliczenia okresu tymczasowego aresztowania na poczet kary. Wyjątek stanowi jedynie dochodzenie zadośćuczynienia w sytuacji, gdy doszło do zaliczenia okresu stosowania środka przymusu na poczet środków reakcji karnej orzeczonych w innej sprawie – art. 553 § 4 kpk.

Mając to wszystko na uwadze, Sąd Apelacyjny na zasadzie art. 437 § 1 kpk orzekł, jak w wyroku.

O wydatkach za postępowanie odwoławcze rozstrzygnięto w myśl zasady wyrażonej w art. 554 § 2 kpk in fine.

SSA Tomasz Duski SSA Beata Barylak-Pietrkowska SSO Sławomir Noga